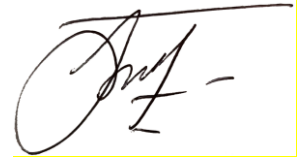

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГИКАЛО ЮРІЙ ВАДИМОВИЧ

УДК 351.865:355/359.07+378.1

**ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ВИЩОЮ ВІЙСЬКОВОЮ ОСВІТОЮ**

25.00.02 – механізми державного управління

АВТОРЕФЕРАТ

дисертація на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління

Запоріжжя – 2022

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Інституті підготовки кадрів державної служби зайнятості України.

Науковий керівник – доктор наук з державного управління, професор
ВОРОНА Петро Васильович,
Національний фонд досліджень України,
начальник управління грантового забезпечення.

Офіційні опоненти: доктор наук з державного управління, професор,
Заслужений діяч науки і техніки
ДОВГАНЬ Валерій Іванович,
Національна академія Державної прикордонної
служби України імені Б. Хмельницького,
старший науковий співробітник
науково-дослідного відділу;

доктор наук з державного управління, доцент
АЖАЖА Марина Андріївна,
Інженерний навчально-науковий інститут
Запорізького національного університету,
професор кафедри менеджменту організацій
та управління проектами.

Захист відбудеться «27» грудня 2022 р. о 10⁰⁰ год. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 17.127.03 в Класичному приватному університеті за адресою: 69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70б, ауд. 124.

Із дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Класичного приватного університету за адресою: 69002, Запоріжжя, вул. Жуковського, 70б, ауд. 114.

Автореферат розісланий «27» листопада 2022 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

К. О. Набока

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. В умовах вторгнення армії Російської Федерації до України актуалізується завдання переформатування й наближення її Збройних Сил (ЗС) до стандартів НАТО, їх професіоналізації й створення військового резерву. Дедалі чіткіших обрисів набуває євроатлантичний інтеграційний вектор розвитку нашої держави. Ці та інші обставини стали не лише надскладними викликами для української державності, а й передумовами створення сучасної боєздатної, професійної, мобільної армії як основи підвищення рівня обороноздатності держави, гарантування безпеки кожного її громадянина.

Наразі виникла нагальна потреба забезпечення української армії висококваліфікованими, вмотивованими офіцерськими кадрами. У наш час вищі військові навчальні заклади як основне джерело забезпечення армії військовими кадрами мають бути відкритою, динамічною системою. Відповідно, сучасні військові мають бути спроможними до аналізу змін, прогнозування майбутнього, а сама професія повинна бути конкурентоспроможною на ринку праці. Головним завданням у сфері вищої військової освіти є покращення управлінської складової для забезпечення ефективності та якості процесу підготовки фахівців військової справи. Удосконалення механізмів державного управління об'єктивно зумовлено необхідністю розвитку національної системи вищої військової освіти. Усе вище викладене переконливо свідчить про важливість й актуальність обраної теми наукових пошуків.

Теоретичним підґрунтям дослідження стали праці таких учених, як: В. Авер'янов, В. Атаманчук, О. Амосов, В. Бакуменко, М. Білинська, В. Бодров, В. Боклаг, В. Воротін, В. Дзюндзюк, О. Іваницька, О. Коротич, О. Крюков, М. Латинін, Т. Лозинська, В. Малиновський, Н. Малиш, А. Мельник, І. Мельтюхова, А. Мерзляк, О. Мордвінов, В. Огаренко, Г. Одинцова, Я. Радиш, С. Райт, Р. Рудницька, Ю. Шаров та ін.

Питання аналізу сучасного стану та розвитку системи вищої військової освіти України постійно перебувають у колі наукових інтересів багатьох цивільних і військових теоретиків та практиків. Наразі проблеми формування новітньої парадигми вищої військової освіти, вплив на її функціонування внутрішніх і зовнішніх чинників, підвищення ефективності підготовки військових фахівців у світлі вимог сучасного державотворення та оновленого правового поля залишаються в колі наукових дискурсів таких вітчизняних теоретиків і практиків, як: П. Ворона, М. Нещадий, В. Осьодло, О. Панфілов, Л. Петрова, С. Полторак, Ю. Приходько, О. Прохоров, В. Рижих, С. Салкуцан, В. Телелим, Р. Тимошенко, О. Устименко, Ю. Черних, П. Щипанський та ін. Питанням підвищення ефективності системи вищої освіти, удосконалення діяльності вищих військових навчальних закладів, розвитку професійних військових компетентностей присвячені дослідження таких науковців, як: О. Богданюк, Є. Брижатиї, О. Васильєв, В. Ветров, Р. Войтович, М. Гацко, О. Гриньків, Н. Діденко, Г. Дмитренко, М. Єжеєв, Г. Капосльоз, І. Колодій, С. Крисюк, М. Лахижа,

Ю. Лісніченко, Т. Майборода, А. Марков, О. Поступна, Ю. Приходько, Л. Прокопенко, О. Устименко, В. Ягупов, І. Якайтис та ін.

Водночас, незважаючи на значний діапазон наукових розробок із цієї проблематики, досі не було комплексного дослідження системи вищої військової освіти як об'єкта державного управління в умовах політичних змін і військових дій України та Російської Федерації. Проблеми формування механізмів кадрової, технологічної, методологічної модернізації вітчизняної системи вищої військової школи, популяризації воєнних професій, окреслення перспективності вивчення вітчизняного досвіду в системі вищої військової освіти потребують подальшого розгляду й узагальнення. Отже, артикулюється доцільність дослідження актуальних наукових і прикладних проблем функціонування державної політики в галузі військової освіти, ефективності й значущості її державно-управлінських інститутів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана згідно з науково-дослідними роботами Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України «Управління інноваційно-інвестиційним розвитком регіону в умовах децентралізації та регіональної демократії» (державний реєстраційний № 0118U005266); «Дослідження проблематики розвитку прямих форм демократії в Україні в умовах децентралізації» (державний реєстраційний № 01118U003560); «Модернізація та підвищення ефективності публічного управління у сфері зайнятості в Україні в контексті євроінтеграції» (державний реєстраційний № 01118U003561), у межах яких розкрито основні засади розвитку та вдосконалення національної державної освітньої політики, запропоновано шляхи трансформації державного управління системою вищої військової освіти, визначено принципи формування ключових професійних військових компетентностей як складової професіоналізації офіцерського складу збройних сил.

Мета і завдання дослідження. *Метою дослідження є* теоретичне обґрунтування механізмів державного управління вищою військовою освітою в Україні й розроблення практичних рекомендацій щодо її модернізації в умовах реформування Збройних Сил України, військового конфлікту та євроатлантичної інтеграції.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення відповідних *завдань*:

- провести огляд наукового дискурсу проблематики формування державної політики управління вищою військовою освітою;
- здійснити аналіз понятійно-категоріального апарату предметного простору дослідження;
- розкрити основні історико-правові та управлінські засади формування державної політики у сфері вищої військової освіти;
- проаналізувати та узагальнити досвід державного управління вищою військовою освітою країн – членів НАТО;
- обґрунтувати пропозиції щодо наближення механізмів державного управління вищою військовою освітою до стандартів НАТО;

– розробити інноваційну модель державного управління системою вищої військової освіти;

– визначити основні чинники, що впливають на формування професійних військових компетентностей як складової професіоналізації фахівців.

Об'єкт дослідження – процеси державного управління вищою військовою освітою.

Предмет дослідження – розвиток механізмів державного управління вищою військовою освітою в Україні.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є сукупність загальнонаукових та спеціальних методів, застосування яких забезпечило об'єктивний, усебічний аналіз визначеного предмета, достовірність отриманих результатів. Зокрема, під час роботи були використані такі методи, як: логічний (розкрито основні дослідницькі підходи до проблематики формування державної освітньої політики у сфері управління вітчизняною вищою військовою школою), історичний (систематизовано історико-правові засади формування державної політики управління вищою військовою освітою), аналіз і синтез, узагальнення та наукова абстракція (сформовано понятійно-категоріальний апарат дослідження, проаналізовано міжнародний досвід державної політики управління вищою військовою освітою), порівняльний аналіз (досліджено особливості розвитку військового мистецтва козацької січі, описано управлінські засади формування державної освітньої політики, зіставлено досвід державного управління вищою військовою освітою у країнах – членах НАТО), моделювання (запропоновано інноваційну модель державного управління системою вищої військової освіти в Україні), аксіоматизації (розроблено шляхи трансформації державного управління підготовкою військових спеціалістів з урахуванням євроатлантичних стандартів), аналітичний (ідентифіковано напрями формування ключових професійних військових компетентностей).

Теоретичною та емпіричною основою дослідження стали нормативно-правові акти й директивні документи, які стосуються питань державного управління вищою військовою освітою в Україні, наукові праці вітчизняних та закордонних учених, військових теоретиків і практиків, досвід особистої професійної діяльності автора.

Наразі дослідження механізмів державного управління вищою військовою освітою, їх складових, враховуючи те, що питання розглядають у різних наукових площинах (державного управління, військової, педагогічної, соціальної, юридичної та інших дисциплін), ґрунтується на міждисциплінарному підході.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні механізмів державного управління вищою військовою освітою в Україні, формуванні практичних рекомендацій щодо їх модернізації в умовах реформування ЗС України, військового конфлікту та євроатлантичної інтеграції.

Найсуттєвіші результати дослідження, які містять наукову новизну, полягають у тому, що:

вперше:

– розроблено та описано інноваційну модель державного управління вищою військовою освітою в Україні, складовими якої є: суб'єкти управління (органи державної влади, органи військового управління військовою освітою, науково-педагогічні працівники вищих військових навчальних закладів, громадські інституції); об'єкт управління (вища військова освіта та її складові: освітні послуги з професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації військового кадрового забезпечення ЗС України та інших військових угруповань; мережа вищих військових навчальних закладів, структурні підрозділи цивільних закладів вищої освіти; стандарти освітньої діяльності загалом та військової освіти зокрема; освітньо-професійні й наукові програми, спеціальності, рівні освітньої кваліфікації); вплив на процес формування державного управління з боку міжнародних установ та організацій; концептуальна основа й положення щодо управління у сфері вищої військової освіти; механізми системи державного управління вищою військовою освітою (соціально-економічний, організаційно-управлінський, ресурсний, мотиваційний, науково-дослідницький);

удосконалено:

– науково-методичний підхід до імплементації кращих вітчизняних практик професійної підготовки висококваліфікованих військових фахівців на тактичному, оперативному, стратегічному рівнях, концептуальний характер яких полягає в розробленні та впровадженні інноваційно-трансформаційних заходів, що ґрунтуються на застосуванні кращих закордонних практик та інноваційних форм навчання, дотриманні сформованої воєнної стратегії, чуттєвості до змін, є джерелом забезпечення реалізації вітчизняної державної політики в галузі безпеки й оборони;

– класифікацію ключових професійних військових компетентностей, спрямованих на діяльнісний спосіб функціонування й особистісний вимір мислення, побудованих на вмінні передбачення та встановлення чітких логічних взаємозв'язків між усіма структурними компонентами військової системи, і чинників, які впливають на формування ключових професійних військових компетентностей на теоретично-свідомому, практично-функціональному, реально-прикладному рівнях;

– понятійно-категоріальний апарат теорії державного управління шляхом авторського визначення змісту окремих понять, а саме: «механізми системи державного управління вищою військовою освітою – один з основних елементів загальної національної системи державного управління, за допомогою якого організуються та впроваджуються організаційно-управлінські, нормативно-правові, соціально-економічні, науково-методичні заходи; сукупність ресурсних засобів, мотиваційних стимулів цілеспрямованого впливу державних органів законодавчої й виконавчої влади на систему вищої військової освіти для забезпечення високого рівня якості професійної підготовки та перепідготовки військових фахівців, у контексті виконання кадрового замовлення щодо забезпечення ЗС України якісно-професійним особовим складом»; «система вищої військової освіти – підсистема загальної системи освіти України і елемент системи

військової освіти, що інтегрує в собі комплекс самостійних, систематизованих, стандартизованих елементів, злагоджена взаємодія яких приводить до забезпечення ЗС України висококваліфікованим кадровим потенціалом; складається з мережі вищих військових начальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти; суб'єктів освітнього процесу; органів, що здійснюють державне управління вищою військовою освітою; стандартів освітньої діяльності та військової освіти; галузі знань, спеціальностей, освітніх-професійних, освітньо-наукових і наукових програм; рівнів і ступенів освіти»;

набули подальшого розвитку:

– теоретико-методичні дослідження механізмів державного управління вищою військовою освітою, його універсального інструментарію, що в умовах війни шостого покоління має за мету забезпечення суттєвої зміни вектора розвитку вітчизняної системи вищої військової освіти з площини ретроградно-деградаційного у площину гуманістично-інноваційного навчання, спричинить зростання військово-професійних, інтелектуальних, наукових, культурних, духовно-моральних потенціалів спеціалістів військової справи, при цьому запропоновано концептуальний підхід до розробки державної стратегії щодо формування інноваційної системи управління вітчизняною вищою військовою освітою, орієнтованої на дихотомію кращих європейських та світових воєнних практик і стандартів Північноатлантичного альянсу;

– дослідження й систематизація закордонного досвіду державного управління вищою військовою освітою, можливості його імплементації у вітчизняну воєнну доктрину, на підставі цього узагальнено кращі практики країн – членів НАТО (Великої Британії, Литви, Німеччині, Польщі, Сполучених Штатів Америки, Туреччини, Франції), характерними особливостями яких є: запровадження системи комплексного управління вищою військовою освітою, людиноцентристська направленість процесу навчання, використання кращих світових військових практик, упровадження міжнародного співробітництва й інтеграції, забезпечення тісного зв'язку з національними традиціями та культурою, дотримання ступеневості й модульності навчання, надання особливої значущості стажуванню курсантів і науково-педагогічних працівників в умовах діючих військових частин, забезпечення національних інтересів держави шляхом формування високопрофесійних військових кадрів, здатних керувати бойовими підрозділами, виконувати надскладні воєнні завдання в різних нестандартних ситуаціях збройних сил та інших воєнних угруповань.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні теоретико-методологічних і практико-прикладних положень, оформлених у конкретні пропозиції, які можуть бути реалізовані й тим самим стати основою вдосконалення механізмів державного управління вищою військовою освітою в Україні. Одержані наукові результати впроваджено в діяльності: Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України (довідка про впровадження № 1479/04/01/1-20 від 17.02.2020); Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (акт

впровадження від 24.12.2020); Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (довідка про впровадження № 31/34 від 03.02.2020); Військової академії (м. Одеса) (акт впровадження від 23.12.2020); Одеського державного університету внутрішніх справ (акт впровадження від 03.03.2021); Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» (акт впровадження від 27.11.2020).

Висновки та пропозиції дослідження були враховані під час формування стандарту вищої освіти за спеціальністю 253 Військове управління (за видами збройних сил) галузі знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Дисертант є співавтором зазначеного стандарту (наказ Міністерства освіти і науки України № 1168 від 29.10.2018).

Розроблені теоретико-практичні положення, висновки та рекомендації можуть бути використані в дослідженнях, програмах і проєктах відповідних органів державної влади, науково-дослідних інститутах, вищих військових навчальних закладах та центрах підвищення кваліфікації з питань удосконалення механізмів державного управління вищою військовою освітою в Україні.

Запропоновані теоретичні положення і практичні рекомендації можуть також бути оптимізаційною основою для розбудови та модернізації державного управління системою вищої військової освіти України на сучасному етапі суспільного розвитку.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною науковою працею. Основні теоретичні положення та практичні розробки, що характеризують наукову новизну й містять нові результати в галузі науки державного управління, отримані автором особисто. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, внесок автора конкретизовано у списку опублікованих праць за темою дисертації.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дисертаційної роботи були презентовані та отримали позитивну оцінку на міжнародних, всеукраїнських науково-практичних і науково-методичних конференціях, круглих столах, зокрема: «Спільні дії військових формувань і правоохоронних органів держави: проблеми та перспективи» (м. Одеса, 2017 р.), «Форум прямої демократії» (м. Київ, 2018 р.), «Управління якістю підготовки фахівців» (м. Одеса, 2019, 2020 рр.), «Роль держави та громадського сектору в соціально-психологічній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО» (м. Київ, 2019, 2020 рр.), «Наукові розробки, передові технології, інновації» (м. Прага, 2020 р.), «Організаційно-управлінські та психологічні аспекти сучасного ринку праці України за міжнародною участю» (м. Київ, 2020 р.).

Публікації. Наукові результати дисертаційної роботи опубліковано у 14 наукових працях, з яких: 4 – статті в наукових фахових виданнях з державного управління, 2 – статті в іноземних фахових виданнях, 8 – матеріали науково-практичних конференцій.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи – 231 сторінка, з них основний текст – 191 сторінка. Робота містить 8 рисунків, 6 таблиць. Список використаних джерел включає 223 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** доведено актуальність теми, обґрунтовано ступінь її наукової розробленості, сформульовано мету та визначено завдання, об'єкт і предмет дослідження, наведено положення наукової новизни одержаних результатів, їх теоретичне і практичне значення, подано дані щодо апробації дисертації та публікацій, які відображають результати дослідження.

У **першому розділі** – *«Теоретико-методологічні основи формування механізмів державного управління вищою військовою освітою»* – проведено огляд наукового дискурсу з проблематики формування державного управління вищою військовою освітою; здійснено аналіз понятійно-категоріального предметного простору дослідження державної політики у сфері державного управління вищою військовою освітою; розкрито основні історико-правові та управлінські засади формування державної політики управлінням вищою військовою освітою.

Вища військова освіта (ВВО) є унікальною, закритою, нелінійною системою. Вона забезпечує наукову, загальнокультурну, загальновійськову та практичну підготовку офіцерів. Вища військова освіта має специфічну парадигму розвитку, базується на низці основних принципів (доступність, наступність, неперервність, ступеневість). До її складу входять окремі структурні інститути, в яких дотримуються принципу загальноосвітньої стандартизованості. Як об'єкт державного управління, ВВО функціонує, з одного боку, у єдиному освітньому нормативно-правовому полі та є складовою загальнодержавної системи освіти. З іншого боку, ВВО є системним елементом військової освіти, а також одним з основних джерел забезпечення обороноздатності держави. Метою функціонування системи вищої військової освіти є професійна підготовка військових фахівців високого рівня професійно-інтелектуальної компетентності та морально-психологічної підготовки.

Визначено, що формування державної політики щодо розбудови та оновлення системи вітчизняної вищої військової освіти має бути спрямоване на вирішення основної проблеми сьогодення: підтримання обороноздатності держави, забезпечення її цілісності та недоторканості кордонів шляхом забезпечення ЗС України висококваліфікованим професійним кадровим складом.

Досліджено основні принципи державного управління вищою військовою освітою, зокрема: системність, планомірність, динамізм, цілісність, безперервність, ефективність.

Здійснено аналіз понятійно-категоріального предмета дослідження. Зокрема, систематизовано та уточнено зміст понять «освіта», «вища військова освіта», «ступені вищої військової освіти», «державне управління вищою військовою

освітою», «механізми державного управління». Запропоновано авторське визначення поняття «механізми системи державного управління вищою військовою освітою» як одного з основних елементів загальної національної системи державного управління, за допомогою якого організуються та впроваджуються організаційно-управлінські, нормативно-правові, соціально-економічні, науково-методичні заходи; сукупності ресурсних засобів, мотиваційних стимулів цілеспрямованого впливу державних органів законодавчої й виконавчої влади на систему вищої військової освіти для забезпечення високого рівня якості професійної підготовки та перепідготовки військових фахівців, у контексті виконання кадрового замовлення щодо забезпечення ЗС України якісно-професійним особовим складом.

Поняття «система вищої військової освіти», на відміну від поширених визначень, розглянуто з урахуванням політичних змін і тривалого воєнного конфлікту на Сході нашої держави, упровадження стандартів НАТО, євроатлантичної інтеграції й реформування збройних сил.

Визначено, що основними векторами послідовного вдосконалення системи вищої військової освіти мають стати: практична спрямованість навчання та забезпечення майбутніх офіцерів поряд з військовою й цивільною професією; імплементація в національній освітній процес передових методик підготовки збройних сил держав – членів НАТО; упровадження в освітній процес технологій змішаного й дистанційного навчання; оновлення матеріально-технічної бази вищих військових навчальних закладів; внесення змін до чинної нормативно-правової бази в частині інноваційної підготовки військових фахівців.

У **другому розділі** – *«Аналіз історичних коренів і сучасного стану розвитку механізмів державного управління вищою військовою освітою»* – проаналізовано міжнародний досвід державного управління вищою військовою освітою; висвітлено проблематику функціонування системи підготовки військових фахівців в умовах військового конфлікту та євроатлантичної інтеграції; охарактеризовано особливості розвитку військового мистецтва козацької січі та можливості його імплементації в сучасне українське військо.

Визначено, що в системі вищої військової освіти України функціонує досить широка інфраструктура навчальних закладів з підготовки офіцерського складу на тактичному, оперативному та стратегічному рівнях: 2 університети, 4 академії, 6 інститутів.

Обґрунтовано основні виклики, що стримують розвиток сучасної системи вищої військової освіти в Україні, а саме: невідповідність змісту освітньо-професійних програм підготовки офіцерських кадрів вимогам військової доктрини держави; застарілість матеріально-технічної бази вищих військових навчальних закладів, недостатній обсяг їх фінансування; теоретична спрямованість більшості науково-педагогічних працівників, відсутність практичного досвіду; гальмування впровадження в освітній процес стандартів Північноатлантичного альянсу; низький рівень процесу інтеграції у світовий освітній простір національної вищої військової освіти; застарілість нормативно-правової бази з питань військової

професійної підготовки, потреба її осучаснення; замороження питання оптимізації мережі вищих військових навчальних закладів; низький рівень соціальної захищеності офіцерів та їх родин.

Проведено аналіз міжнародного досвіду функціонування та розвитку вищої військової освіти, який показав, що системи військової підготовки за кордоном діють в умовах централізованого керівництва, а поняття «збройні сили» у країнах – членах Північноатлантичного альянсу має дещо інший зміст, ніж в Україні, забезпечуючи більшу мобілізаційну готовність і гнучкість збройних сил країни у цілому.

Узагальнено й окреслено шляхи імплементації кращого досвіду організації військової освіти країн – членів НАТО до українських реалій, зокрема: упровадження на тактичному, оперативному та стратегічному рівнях ступеневої системи навчання; оновлення кваліфікаційних характеристик військових посад офіцерського рівня; упровадження в навчальний процес стандартів НАТО; суттєве оновлення змісту освітньо-професійних програм військових спеціальностей тощо. Одним із шляхів інтеграції вітчизняної системи вищої військової освіти у світовий освітній простір є співпраця з міжнародними партнерами, іноземними закладами вищої освіти, проведення докорінних змін у законодавчій базі України.

Водночас багато елементів військової підготовки та організації військових операцій можна почерпнути з історичного досвіду Козацького війська. Зокрема, історична спадщина українського козацтва дає сучасному поколінню такі надбання, як уміння пристосувати тактику під наявну зброю, уміння застосовувати нові способи ведення бойових дій на полі бою.

У **третьому розділі** – *«Шляхи модернізації системи державного управління вищою військовою освітою в умовах євроатлантичної інтеграції»* – обґрунтовано шляхи трансформації державного управління підготовкою військових фахівців до північноатлантичних стандартів.

Розроблено напрями імплементації національного досвіду спрямованості (військової спеціалізації) вищої освіти в Збройних Силах України (на прикладі Військової академії (м. Одеса)), розкрито напрями формування військових професійних компетентностей як складової професіоналізації та поглиблення спеціалізації військових фахівців ЗС України в умовах АТО-ООС («гібридної» війни РФ проти України).

Обґрунтовано та запропоновано шляхи вдосконалення механізмів державного управління вищою військовою освітою: розроблення цілісної концепції реформування вищої військової школи з урахуванням особливостей розвитку сучасного українського суспільства та загальнодержавної освітньої політики через формуванням безперервної, багаторівневої та багатоступінчастої системи професійної підготовки; оптимізація управлінської структури кожного рівня на основі функціональної мети розвитку вищих військових навчальних закладів; організація скорочення переліку посад у ЗС України, які передбачають наявність освітньої кваліфікації магістра (формальна освіта), замінивши для таких посад освітню кваліфікацію на професійну кваліфікацію (неформальна освіта);

поглиблення співпраці вітчизняної системи вищої військової освіти та Євроатлантичного альянсу; організація навчання на тактичному, оперативному та стратегічному рівнях за модульною системою; упровадження інноваційних методів і форм підготовки майбутніх офіцерів; формуванням дієвої моніторингової системи прийняття рішень управління, їх позитивних наслідків для якості підготовки військових фахівців; розроблення інноваційної системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів; упровадження сучасного інформативно-управлінського й комп'ютерного технологічного забезпечення; профорієнтаційна робота серед молоді. Доведено актуальність поглибленої інтеграції вищої військової освіти до загальнодержавної системи вищої освіти.

Розроблено інноваційну модель державного управління системою вищої військової освіти, яка базується на теоретико-методологічних підходах до комплексної взаємодії держави, вищих військових навчальних закладів, структурних підрозділів цивільних закладів вищої освіти, громадянського суспільства та міжнародного співробітництва; використовує специфічні принципи управління, в основі яких комплекс запропонованих механізмів системи державного управління розвитком вищої військової освіти в умовах тривалого військового конфлікту та євроатлантичної інтеграції; має за мету забезпечення високого рівня професійно-інтелектуальної компетентності, морально-психологічної підготовки майбутніх військових фахівців; використовує інноваційні види, форми, методи та засоби навчання, сучасну матеріально-технічну базу; надає перевагу практичній спрямованості процесу навчання (рис. 1).

Обґрунтовано перспективи подальшого реформування й розвитку системи вищої військової освіти: забезпечення реалізації положень Воєнної доктрини України; приведення нормативно-правової бази, що забезпечує функціонування військової освіти, у відповідність до європейських освітніх стандартів, зокрема розроблення спеціального закону «Про вищу військову освіту»; упровадження інтеграції української військової освіти у світовий освітньо-воєнний простір; побудова органічного зв'язку вітчизняної воєнної школи з національною історико-культурною спадщиною; забезпечення гнучкості, практичності, ступневості, наступності, безперервності, випереджувального характеру системи вищої військової освіти; дотримання незалежності здобуття військової освіти від впливу політичних партій, громадських і релігійних організацій; надання автономності вищим військовим навчальним закладам у прийнятті рішень щодо організації та здійснення навчання курсантів.

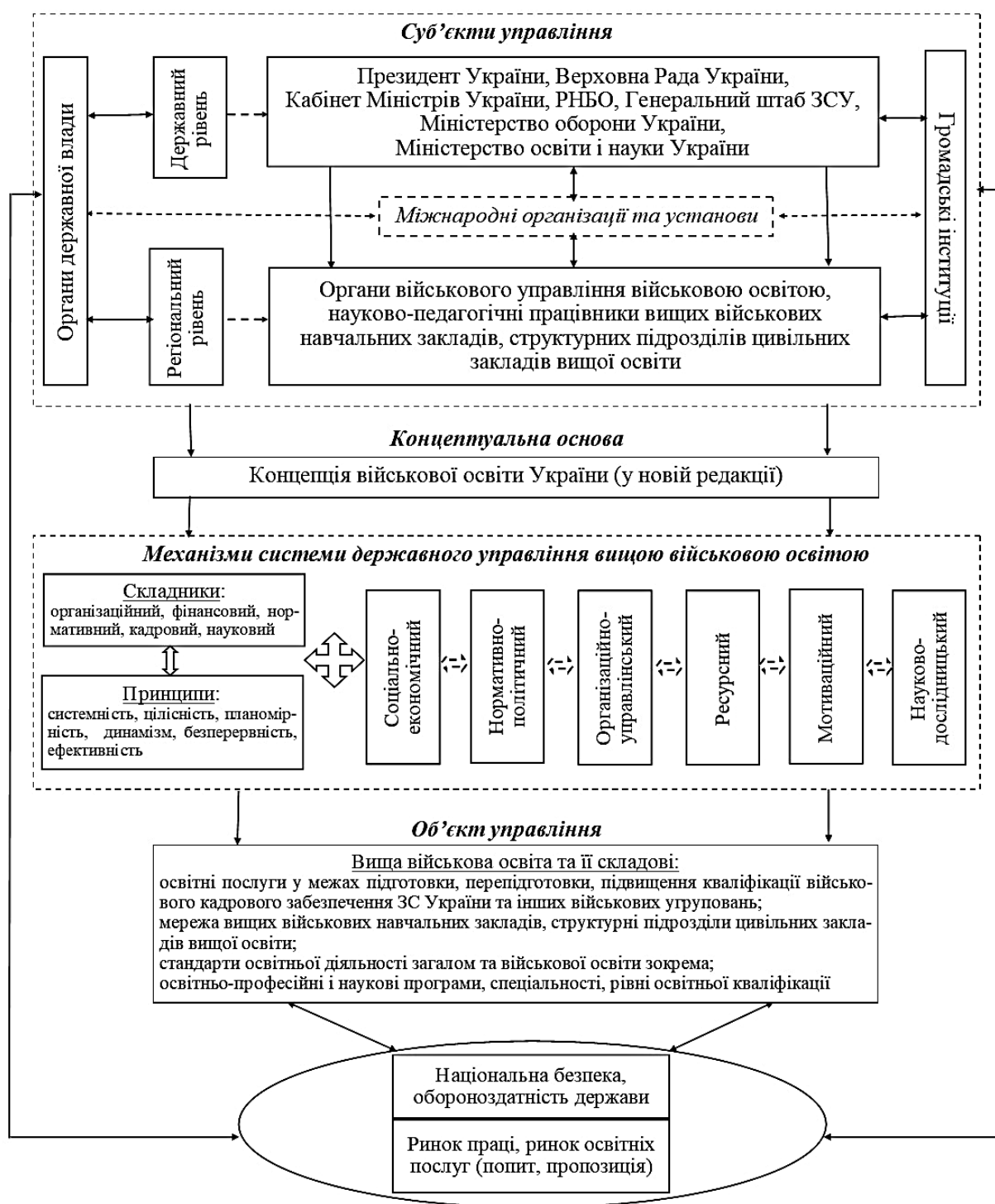

Рис. 1. Модель державного управління системою вищої військової освіти

Запропоновано трактування поняття «ключова професійна військова компетентність» як системної складової військової діяльності воєнного спеціаліста тактичного, оперативного та стратегічного рівнів, що інтегрує в собі особистісні, зовнішньо набуті й внутрішньо напрацьовані компоненти професійного та загального характеру. Визначено, що формування професійної компетентності військових кадрів ґрунтується на певній узгодженості між вимогами до посади воєнного, базових знань та вмінь, необхідних для виконання поставлених завдань,

і наявними професійними навичками та характеристиками, особистісними якостями, які сприяють результативності професійної діяльності. Виділено основні групи ключових професійних військових компетентностей, рівні їх застосування (рис. 2).

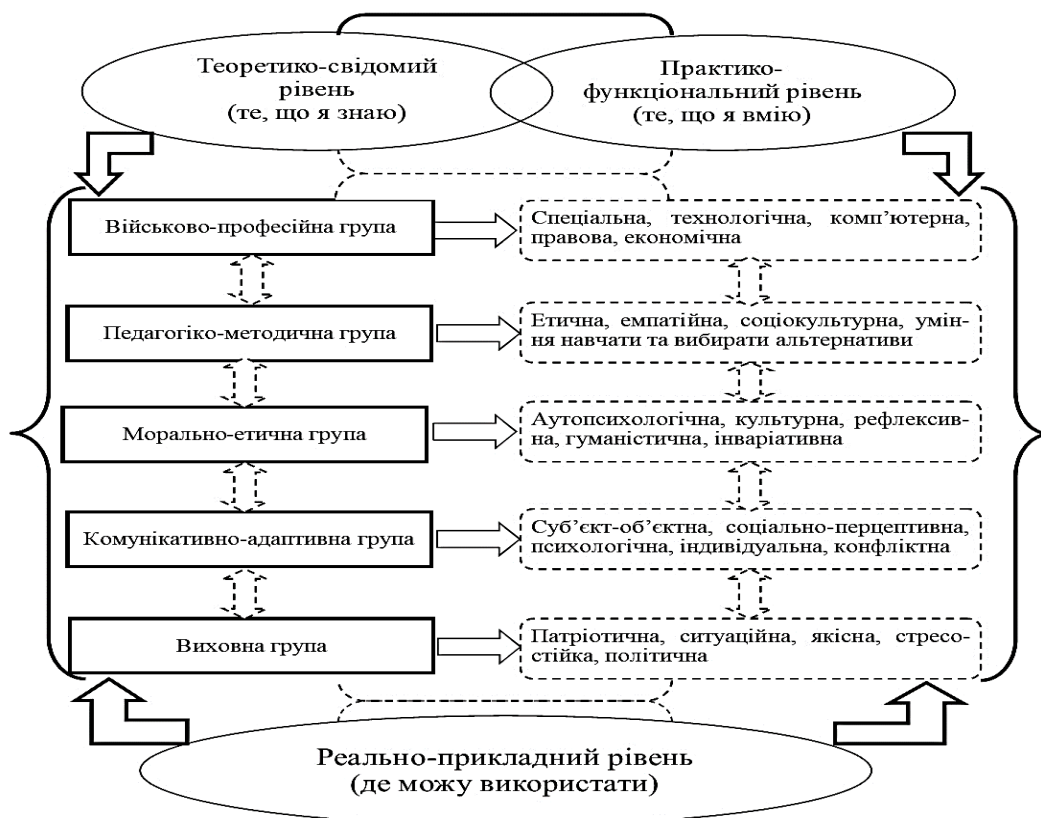

Рис. 2. Ключові професійні військові компетентності

Здійснено класифікацію чинників, які впливають на формування в майбутніх офіцерів ключових професійних військових компетентностей: 1) загальнооб'єктивні (соціально-економічні, політико-правові, технологічно-інноваційні; сформованість умов для самореалізації курсанта; стійкий позитивний імідж обраної військової професії); 2) спеціально-суб'єктивні (ціннісно-мотиваційні запити; рівень попередньої підготовки; темп засвоєння нових знань, вироблення вмінь і навичок; рівень задоволеності особистих потреб; рівень сформованості бажання до саморозвитку; зосередженість на результат; створення позитивного психологічного мікроклімату; суб'єкт-суб'єктна взаємодія); 3) соціально-матеріальні (високий рівень заробітної плати; покращення житлових умов; наявність соціального пакету; умови служби та матеріально-технічне забезпечення; гарантоване пенсійне забезпечення родини).

Отже, національна система вищої військової освіти має імплементувати в собі кращі світові воєнні практики та стандарти, а також використовувати передовий вітчизняний досвід спрямованості військової освіти, бути тотожною українським соціокультурним особливостям.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі запропоновано розв'язання важливого завдання, яке полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні механізмів державного управління вищою військовою освітою в Україні, формуванні практичних рекомендацій щодо їх модернізації в умовах реформування ЗС України, військового конфлікту та євроатлантичної інтеграції, відповідно до чого сформульовано такі висновки й рекомендації:

1. У ході дослідження доведено, що вища військова освіта є одним з основних механізмів збереження цілісності й боєздатності держави, джерелом задоволення потреб ЗС України та інших військових угруповань у висококваліфікованих офіцерських кадрах усіх освітніх ступенів і ланок управління, виступає одночасно суб'єктом і об'єктом трансформаційних змін, що тривають в українській армії. Вища військова освіта забезпечує наукову, загальнокультурну, загальновійськову та практичну підготовку офіцерів і є базою для формування професійної компетентності військових кадрів.

Визначено, що державне управління вищою військовою освітою – це чітко організований системний процес управління, що заснований на нормативному, інституційному та організаційному підходах, здійснюється державою через систему органів державної влади, вимагає від останніх формування сприятливих умов і застосування низки дієвих механізмів для забезпечення ефективної роботи системи вищої військової освіти, а також високого рівня якості процесу підготовки фахівців воєнної. З'ясовано особливості такого виду управління.

2. Здійснено понятійно-категоріальний аналіз предметного простору дослідження, зокрема дефініцій: «освіта», «вища військова освіта», «ступені вищої військової освіти», «державне управління вищою військовою освітою», «механізми державного управління», «загальні компетентності», «професійні компетентності». Запропоновано авторське бачення змісту поняття «механізми системи державного управління вищою військовою освітою» як одного з основних елементів загальної національної системи державного управління, за допомогою яких організовуються та впроваджуються організаційно-управлінські, нормативно-правові, соціально-економічні, науково-методичні заходи; сукупності ресурсних засобів, мотиваційних стимулів цілеспрямованого впливу державних органів законодавчої й виконавчої влади на систему вищої військової освіти для забезпечення високого рівня якості професійної підготовки та перепідготовки військових фахівців, у контексті виконання кадрового замовлення щодо забезпечення ЗС України якісно-професійним особовим складом. Поняття «система вищої військової освіти» розглянуто як підсистему загальної системи освіти України й елемент системи військової освіти, що інтегрує в собі комплекс самостійних, систематизованих, стандартизованих елементів, злагоджена взаємодія яких приводить до забезпечення ЗС України висококваліфікованим кадровим потенціалом; охоплює мережу вищих військових начальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти; суб'єктів освітнього процесу; органи, що здійснюють

державне управління вищою військовою освітою; стандарти освітньої діяльності та військової освіти; галузі знань, спеціальності, освітньо-професійні, освітньо-наукові і наукові програми; рівні й ступені освіти. Поняття «ключові професійні військові компетентності» визначено як системну складову військової діяльності воєнного спеціаліста тактичного, оперативного й стратегічного рівнів, що інтегрує в собі особистісні, зовнішньо набуті й внутрішньо напрацьовані компоненти професійного та загального характеру.

3. Розкрито історичні, правові та управлінські засади формування державної політики управлінням вищою військовою освітою. Визначено основні теоретико-методичні засади дослідження механізмів державного управління вищою військовою освітою, його універсального інструментарію, що в умовах війни шостого покоління. Доведено, що втілення концептуальних положень, спрямованих на розвиток механізмів державного управління військовою освітою, повинне забезпечувати перехід до нових типів інноваційного військового навчання з площини ретроградно-деградаційного в площину гуманістично-інноваційного навчання, що спричинить зростання військово-професійних, інтелектуальних, наукових, культурних, духовно-моральних потенціалів спеціалістів військової справи. Це, у свою чергу, зумовить позитивні зрушення у військовій освіті та науці, підготовці кваліфікованих кадрів військової справи, зміцненні обороноздатності держави, розвиткові теоретичної й практичної складових військового мистецтва. Збільшиться незалежність і посиляться самодостатність фахівців військової справи та їх творчий потенціал, що допоможе виконанню поставлених цілей з будь-якими умовами та рівнями складності. Це також зумовить активізацію процесів національного самовизначення фахівців, їх авторитетність у соціумі та статусність українських офіцерів на міжнародній арені.

4. Проаналізовано та узагальнено закордонний досвід кращих практик країн – членів НАТО (Великої Британії, Литви, Німеччини, Польщі, Сполучених Штатів Америки, Туреччини, Франції) щодо державного управління системою вищої військової освіти. Встановлено, що закордонні системи вищої військової підготовки мають свої значущі відмінності та особливості, діють в умовах централізованого керівництва, а до складу національних збройних сил входять не лише регулярні підрозділи, а й інші військові формування (ірегулярні формування), що забезпечує більшу мобілізаційну готовність і гнучкість збройних сил у цілому. В Україні існує потреба в удосконаленні підготовки військових кадрів шляхом використання досвіду країн-партнерів, членів НАТО, зокрема: запровадження системи комплексного управління вищою військовою освітою, людиноцентристська направленість процесу навчання, використання кращих світових військових практики, упровадження міжнародного співробітництва й інтеграції, забезпечення тісного зв'язку з національними традиціями та культурою, дотримання ступеневості й модульності навчання, надання особливої значущості стажуванню курсантів і науково-педагогічних працівників в умовах діючих військових частин тощо. Визначено, що кращі іноземні практики потребують адаптації та оцінювання щодо їх ефективності в українських реаліях, зважаючи на

відмінності в пріоритетах державної кадрової політики, суспільних цінностей, ментальних особливостей українських військових тощо. Запропоновано розробити та впровадити концепцію інтеграції ЗС України до північноатлантичного простору.

5. Обґрунтовано та запропоновано низку системних заходів, спрямованих на впровадження поступової й дієвої державної політики щодо формуванням безперервної, багаторівневої та багатоступінчастої системи професійної підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації висококваліфікованих військових кадрів, зокрема: оптимізація управлінської структури кожного рівня на основі функціональної мети та мережі вищих військових навчальних закладів; запровадження прозорого характеру експертиз, рішень, апробацій та утвердження нормативно-правових військової освіти; поглиблення співпраці вітчизняної військової школи та Північноатлантичного альянсу; розроблення й упровадження заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, набуття ними закордонного досвіду та вивчення досвіду ведення бойових дій; розроблення дієвих заходів щодо підвищення рівня популярності військових професій; забезпечення ефективної трансформації вітчизняного державного управління підготовкою військових фахівців до євроатлантичних стандартів; упровадження сучасного інформативно-управлінського й комп'ютерного технологічного забезпечення; демократизація процедури призначення та атестування науково-педагогічного складу й керівників; встановлення зв'язків з іншими іноземними закладами вищої освіти, міжнародними організаціями, фондами.

6. Розроблено й теоретично обґрунтовано інноваційну модель державного управління системою вищої військової освіти, яка базується на сучасних теоретико-методологічних підходах до комплексної взаємодії органів державної влади, військових вищих навчальних закладів, громадський інституцій; новій концептуальній основі (Концепції військової освіти України); специфічних принципах функціонування системи вищої військової освіти, що забезпечують результативне функціонування системи в цілому; певних механізмах державного управління (організаційно-управлінському, соціально-економічному, нормативно-правовому, науково-методичному, ресурсному, мотиваційному) з урахуванням обов'язковості міжнародного співробітництва, тривалого військового конфлікту та євроатлантичної інтеграції. Взаємопов'язані компоненти моделі зорієнтовані на забезпечення високого рівня професійно-інтелектуальної компетентності, морально-психологічної підготовки майбутніх фахівців за допомогою використання інноваційних видів, форм, методів та засобів навчання.

Визначено напрями взаємодії суб'єктів державного управління щодо: забезпечення результативного управлінського, кадрового, матеріально-технічного рівня професійної підготовки майбутніх офіцерів, нарощування міжнародної співпраці з військовими навчальними закладами країн – членів НАТО у сфері військової освіти з метою реалізації стратегічного курсу держави на європейську інтеграцію та євроатлантичне партнерство; розроблення й упровадження заходів популяризації військових спеціальностей серед української молоді; удосконалення

та розвиток матеріально-технічної бази вищих військових навчальних закладів. Запропоновано започаткувати підготовку курсантів за освітнім рівнем молодшого бакалавра, на заочну форму навчання з числа військовослужбовців, на денну форму – цивільного населення. Після закінчення навчання за освітнім рівнем молодшого бакалавра, за окремим замовленням на конкурсній основі здійснювати вступ на навчання на освітній рівень бакалавра з присвоєнням первинного офіцерського військового звання.

7. Проведений структурно-функціональний аналіз сутності професійних компетентностей дозволив виокремити дефініцію «ключова професійна військова компетентність», яку автор розуміє як системну складову військової діяльності воєнного фахівця, що інтегрує в собі особистісні, зовнішньо набуті й внутрішньо напрацьовані компоненти професійного та загального характеру. Доведено, що ключові професійні військові компетентності є вагомою складовою кадрового потенціалу особового складу ЗС України та необхідною умовою для забезпечення ефективності виконання поставлених бойових і стратегічних завдань.

Виділено п'ять основних груп ключових професійних військових компетентностей: 1) військово-професійна (спеціальна, технологічна, правова, економічна, комп'ютерна); 2) педагогіко-методична (етична, емпатійна, соціокультурна, уміння навчати та обирати альтернативи); 3) морально-етична (аутопсихологічна, культурна, рефлексивна, гуманістична, інваріативна); 4) комунікативно-адаптивна (суб'єкт-об'єктна, здатність до співробітництва, соціально-перцептивна, психологічна, індивідуальна, конфліктна); 5) виховна (патріотична, ситуаційна, якісна, стресостійкісна, політична). Доведено, що кожна з ключових компетентностей має тривимірний характер: теоретично-свідомий (те, що я знаю), практично-функціональний (те, що я вже вмю), реально-прикладний (де можу використати в реальному контенті).

Визначено, що на формування професійних військових компетентностей впливає ряд загальнооб'єктивних, спеціально-суб'єктивних, соціально-матеріальних чинників, які характеризуються соціально-економічним, політико-правовим розвитком суспільства, рівнем заробітної плати, соціальної захищеності військовослужбовців та їх родин, умовами служби й матеріально-технічного забезпечення, позитивним іміджем військових професій, ціннісно-мотиваційними запитами, технологічно-інноваційним забезпеченням вищих військових навчальних закладів, прагненням до самореалізації, створення позитивного психологічного мікроклімату; суб'єкт-суб'єктна взаємодія.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Праці, які відображають основні наукові результати дисертації

1. Гикало Ю. В. Професійна компетентність військових кадрів: зарубіжний досвід та виклики для України. *Економіка та держава. Серія: Державне управління*. 2019. № 2 (10). С. 17–21.

2. Гикало Ю. В. Механізми державного управління у сфері військової освіти. *Економіка та держава. Серія: Державне управління.* 2019. № 3 (11). С. 14–18.

3. Гикало Ю. В. Генезис формування військових компетентностей на прикладі козацької січі: особливості управління. *Вісник Донецького державного університету управління. Серія: Державне управління.* 2020. Вип. 1 (86). С. 323–337.

4. Гикало Ю. В. Імплементация національного досвіду практичної спрямованості вищої військової освіти в Збройних Силах України. *Державне управління та місцеве самоврядування.* 2020. Вип. 3 (46). С. 69–75.

Статті в зарубіжних виданнях

5. Nykalo Y., Shevchenko O., Lisnievska Y. Reconstruction of Ukrainian higher military education in the context of national security. *Modern Science – Moderní věda.* Praha. Česká republika, Nemoros. 2020. № 4. P. 76–84. (*Особистий внесок здобувача: запропоновано шляхи реконструкції механізму державного управління вищою військовою освітою в контексті національної безпеки*).

6. Nykalo Y. Formation of military professional competences as a mechanism of professionalization of the Ukrainian army. *Virtus.* Kyiv. Ukraine, Nemoros. 2020. № 49. P. 250–254.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

7. Гикало Ю. В., Овчарук І. С., Снігур Л. А., Тверезовський М. В. СОКІЛ – система освітньо-кваліфікаційного інструкторського лідерства як складова бойової армійської системи Збройних Сил України. *Спільні дії військових формувань і правоохоронних органів держави: проблеми та перспективи* : зб. тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, Одеса, 07–08 вересня 2017 р. Одеса, 2017. С. 141–142. (*Особистий внесок здобувача: запропоновано оновлений зміст програми бойової військової підготовки курсантів до майбутніх бойових дій*).

8. Гикало Ю. В. Внесок громадських організацій, волонтерського та добровольчого руху України у процес зупинення агресії на сході України. *Форум прямої демократії* : матеріали доповідей та тез всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 4 грудня 2018 р. / за заг. ред. Р. В. Войтович, П. В. Ворони. Київ : ТОВ «Видавничий дім “АртЕк”», 2019. С. 361–362.

9. Гикало Ю. В., Галактілонов М. Є., Чкалов А. П. Особливості модернізації структури освіти у ВВНЗ. *Управління якістю підготовки фахівців* : матеріали XXIV Міжнародної науково-методичної конференції, Одеса, 18–19 квітня 2019 р. Одеса, 2019. С. 22. (*Особистий внесок здобувача: запропоновано шляхи модернізації структури вищої військової освіти в розрізі освітніх степенів*).

10. Гикало Ю. В. Щодо козацьких традицій формування військових компетентностей: на прикладі Козацької січі. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників ООС (АТО)* : матеріали круглого столу до Дня захисника Вітчизни, Київ, 16 жовтня

2019 р. / за заг. ред. Р. В. Войтович, П. В. Ворони. Київ : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк»», 2019. С. 12–19.

11. Гикало Ю. В., Душкін Ю. Г., Маміч В. В. Аналіз проблем організації навчального процесу з підготовки спеціалістів військової розвідки. *Управління якістю підготовки фахівців* : матеріали XXV Міжнародної науково-методичної конференції, Одеса, 27 травня 2020 р. Одеса, 2020. С. 138. (*Особистий внесок здобувача: окреслено основні принципи вищої військової освіти при підготовці фахівців розвідки*).

12. Гикало Ю. В., Шевченко О. О. Проблеми дистанційного навчання в умовах пандемії. *Наукові розробки, передові технології, інновації* : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції. Прага, 06–08 жовтня 2020. Прага, 2020. С. 236–238. (*Особистий внесок здобувача: запропоновано шляхи перебудови системи вищої військової освіти в умова пандемії*).

13. Гикало Ю. В. Місце і роль держави у соціальній адаптації учасників АТО на прикладі добровольчого батальйону «Фенікс». *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО* : матеріали круглого столу до Дня захисника Вітчизни, Київ, 19 жовтня 2020 р. / за заг. ред. Р. В. Войтович, П. В. Ворони, М. І. Лахижі. Київ, ПІК ДСЗУ, 2020. С. 32–34.

14. Гикало Ю. В. Сучасний стан та перспективи розвитку системи вищої військової освіти. *Організаційно-управлінські та психологічні аспекти сучасного ринку праці України за міжнародною участю* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (29 жовтня 2020 р., м. Київ) / упоряд.: Л. Г. Новаш, М. В. Пахомова. Київ : ПІК ДСЗУ, 2020. С. 394–397.

АНОТАЦІЯ

Гикало Ю. В. Вдосконалення механізмів державного управління вищою військовою освітою. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління. – Класичний приватний університет, Запоріжжя, 2022.

У дисертаційній роботі обґрунтовано засади формування державного управління вищою військовою освітою. Розроблено підхід до вдосконалення механізмів державного управління вищою військовою освітою в Україні. Обґрунтовано практичні рекомендації щодо модернізації освітньої системи в умовах реформування ЗС України, війни з Російською Федерацією та північноатлантичної інтеграції. Здійснено аналіз понятійно-категоріального апарату предмета дослідження державної політики у сфері публічного управління вищою військовою освітою; розглянуто основні історико-правові та управлінські засади формування державної політики управлінням вищою військовою освітою.

Проаналізовано міжнародний досвід державного управління вищою військовою освітою країн – членів НАТО та інших країн світу; висвітлено

проблеми функціонування системи підготовки військових фахівців в Україні в умовах військового конфлікту та євроатлантичної інтеграції; охарактеризовано особливості розвитку військового мистецтва козацької січі та можливості його імплементації в сучасне українське військо; обґрунтовано шляхи трансформації державного управління підготовкою військових фахівців до стандартів НАТО.

Запропоновано інноваційну модель державного управління вищою військовою освітою в Україні, яка базується на сучасних теоретико-методологічних підходах до комплексної взаємодії суб'єктів управління (органів державної влади, військових вищих навчальних закладів, громадських інституцій) та об'єкта управління (вища військова освіта та її складові), новій концептуальній основі, міжнародній співпраці. Розроблено напрями імплементації кращого національного досвіду спрямованості (військової спеціалізації) вищої освіти в ЗС України на тактичному, оперативному, стратегічному рівнях. Розкрито шляхи формування ключових професійних військових компетентностей.

Ключові слова: державне управління системою вищої військової освіти, військова освіта, військовий навчальний підрозділ вищого навчального закладу, вищий військовий навчальний заклад, механізми державного управління, система вищої військової освіти, професійні компетентності.

SUMMARY

Hykalo Y. Improvement of mechanisms of state management of higher military education. – Qualification scientific paper on the rights of manuscript.

The dissertation on competition of a scientific degree of the candidate of sciences in public administration on a specialty 25.00.02 – mechanisms of public administration. – Classical Private University, Zaporizhzhya, 2022.

In the dissertation the topical scientific task is solved, which consists in substantiation of theoretical and methodical bases of formation of state policy in the field of management of higher military education, development of the author's approach to improvement of mechanisms of state management of higher military education in Ukraine, definition and substantiation of practical recommendations for the modernization of the educational system in the context of reforming the Armed Forces of Ukraine, the military conflict in the East of Ukraine and North Atlantic integration.

A review of the scientific discourse on the formation of state policy in the field of public administration of higher military education; a conceptual and categorical analysis of the subject space of the study of state policy in the field of public administration of higher military education was carried out; the basic historical, legal and administrative bases of formation of the state policy of management of the higher military education are considered.

The international experience of public administration of higher military education of NATO member countries and other countries of the world is analyzed; the problems of functioning of the system of training of military specialists in Ukraine in the conditions of military conflict and Euro-Atlantic integration are covered; the peculiarities of the

development of the military art of the Cossack Sich and the possibilities of its implementation in the modern Ukrainian army are characterized; the ways of transformation of the state management of military specialists training to NATO standards are substantiated.

An innovative model of public administration of higher military education in Ukraine is proposed, which is based on modern theoretical and methodological approaches to the complex interaction of government entities (public authorities, military universities, public institutions) and the object of management (higher military education and its components), a new conceptual framework, international cooperation. The directions of implementation of the best national experience of orientation (military specialization) of higher education in the Armed Forces of Ukraine at the tactical, operational, strategic levels are developed. The ways of formation of three-dimensional key professional military competencies as the main component of professionalization and deepening of specialization of military specialists of the Armed Forces of Ukraine in the conditions of ATO-OCF («hybrid» war of the Russian Federation against Ukraine) aimed at activity functioning and personal dimension of thinking are revealed.

Key words: state management of the system of higher military education, military education, military educational subdivision of a higher educational institution, higher military educational institution, mechanisms of public administration, system of higher military education, professional competencies.

ГИКАЛО ЮРІЙ ВАДИМОВИЧ

**ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ВИЩОЮ ВІЙСЬКОВОЮ ОСВІТОЮ**

25.00.02 – механізми державного управління

АВТОРЕФЕРАТ

дисертація на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління

Підписано до друку 23.11.2022.

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Times.
Умовн.-друк. арк. 0,9. Обл.-вид. арк. 0,9. Тираж 150 пр. Зам. № 02-2022/23ДАБ.

Видавець та виготовлювач
Класичний приватний університет
69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70Б

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК, № 3321 від 25.11.2008